

Verkiezingsprogramma 2014 - 2018

Dichtbij Dienstbaar Delft

Gemeenteraadsverkiezingen 2014

ChristenUnie

+ Dichtbij Dienstbaar Delft

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid	7
Hoofdstuk 2: Gezonde samenleving	15
Hoofdstuk 3: Duurzaam werken, wonen en leven	29

Inleiding

De ChristenUnie is een politieke partij met een duidelijke en herkenbare visie, gebaseerd op het christelijk geloof. Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten wij ons inspireren door de Bijbel. We hebben oog voor mensen en de verbanden waarin zij leven. Niemand leeft voor zichzelf alleen en niemand mag aan zijn lot worden overgelaten. We geloven dat mensen tot bloei komen in wederzijdse relaties. Mensen mogen zich voor elkaar verantwoordelijk voelen en hebben de christelijke opdracht om zorg te dragen voor elkaar.

Wij zijn als inwoners van Delft dan ook geen losse eenheden die met de rug naar elkaar toe staan, maar we mogen ons juist naar elkaar toekeren. We mogen volop samenleven in deze stad en daar energie uit halen. De ChristenUnie gelooft in de kracht van de samenleving. Samen nemen we verantwoordelijkheid, gaan we verplichtingen aan en maken we de samenleving leefbaar. Iedereen draagt bij op zijn of haar eigen plek. Dat kan door werk in het gezin, als mantelzorger, als lid van een studentenvereniging, als vrijwilliger, als ondernemer, als werknemer, enzovoort.

De ChristenUnie is betrokken bij de schepping en dus op de mens, de natuur, het landschap en het milieu. Dat alles heeft onze aandacht

en aan goede zorg daarvoor hechten wij zeer. Als ChristenUnie Delft willen wij ons inzetten voor een schone, duurzame en leefbare stad.

We waken ervoor teveel van de overheid te verwachten en realiseren ons dat de politiek veel problemen niet kan oplossen. We hebben elkaar nodig en samen kunnen we iets moois van onze gemeente maken. Wij zullen daar van onze kant hard aan werken, daar kunt u van op aan. Als christenen in de politiek beseffen we dat de bloei van onze gemeente afhangt van de zegen van God. Vanuit deze overtuiging leggen wij dit politieke programma aan u voor.

Kies voor een dienstbare overheid, dichtbij de inwoners van Delft, stem de ChristenUnie!

*Dichtbij
Dienstbaar
Delft*

Bestuur ChristenUnie Delft,
januari 2014

Betrouwbare overheid

In de visie van de ChristenUnie is de gemeente (de plaatselijke overheid) dienstbaar aan de samenleving. Vanuit die visie moet zij oog hebben voor de verantwoordelijkheden die mensen (voor elkaar) hebben en de kracht die aanwezig is om die verantwoordelijkheden op te pakken. De gemeente hoeft alleen daar in te springen waar dat nodig is. Dat betekent niet dat zij in deze tijden van bezuinigingen verantwoordelijkheden zomaar 'over de schutting' kan gooien. Als verantwoordelijkheden worden teruggelegd in de samenleving is het van belang dat de overheid naast de mensen staat. De gemeente denkt mee, stimuleert en ondersteunt waar nodig.

In het kader van een dienstbare overheid wil de ChristenUnie werken aan een klantvriendelijke, begrijpelijke overheid, die zaken niet onnodig ingewikkeld maakt maar - waar mogelijk - eenvoudiger.

De gemeente, dat zijn we samen

De gemeente heeft een open houding richting initiatieven van burgers, vooral als die het algemeen belang op het oog hebben, zoals op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer. Hierin past een overheid die meedenkt en faciliteit.

Zij heeft een aantal belangrijke kerntaken, zoals veiligheid, maatschappelijke ondersteuning, ruimtelijke ordening en

afvalinzameling. Voor een aantal van deze taken zoekt zij steeds naar mogelijke samenwerking met de samenleving (burgers, bedrijven, organisaties, kerken, scholen, enzovoort).

De gemeente zorgt ook voor een nette stad, waarbij de ChristenUnie vindt dat Delft de lat weer hoger moet leggen als het gaat over het onderhoud van de openbare ruimte (groen en straten).

De ChristenUnie ziet de waarde van de inzet van Participe (voorheen Breed Welzijn Delft) in de verschillende wijken. Het is belangrijk dat verschillende groepen in de samenleving verbonden worden, wel vinden we dat mensen - waar mogelijk - een kostendekkend tarief moeten betalen voor activiteiten. Er zijn meer organisaties die goed werk in de verschillende wijken van Delft verrichten, bijvoorbeeld The Mall in de wijk Voorhof: een organisatie met hart voor jongeren die met weinig middelen veel weet te bereiken.

Burgers moeten invloed hebben op de verdeling van wijkbudgetten. Ook moet zichtbaar zijn (bijvoorbeeld op de gemeentelijke website) waaraan het geld is uitgegeven. Ook moeten mensen gemakkelijk toegang hebben tot de geldende onderhoudsplannen voor de openbare ruimte.

De gemeente moet niet alles zelf of alleen willen doen. Sterker nog, de overheid moet niet overal bij betrokken willen zijn. Loslaten is ook een kunst. Wij spreken liever van overheidsparticipatie dan van burgerparticipatie, al was het alleen maar om bij de overheid een kanteling in denken teweeg te brengen. Een nieuwe manier van samenwerken is extra hard nodig nu er zoveel nieuwe taken op de gemeente afkomen.

Als er initiatieven, taken, verantwoordelijkheden en middelen kunnen worden overgedragen aan burgers en maatschappelijke instellingen, dan begeleidt en ondersteunt de gemeente dit proces. Het gaat er uiteindelijk om dat gezamenlijke doelstellingen op de beste manier bereikt worden. Een voorbeeld hiervan is het overdragen van de zorg voor openbaar groen aan een groep enthousiaste bewoners.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- De ChristenUnie vindt dat Delft weer schoner en netter moet (opruimen van afval bij de ondergrondse containers, onkruid bestrijding, zwerfvuilbestrijding, onderhoud wegen). Daarom: voldoende middelen om beheer van gebouwen, riolering, openbare ruimte, speelplaatsen en groen op een goed niveau uit te voeren en hierbij bewoners en bedrijven inschakelen.
- Faciliteren van burgerinitiatieven (bijvoorbeeld voor groenonderhoud, overname buurthuis, woongroepen) waar mogelijk.
- De communicatie vanuit de gemeente dient veel beter te worden toegespitst op de ontvanger (begrijpelijke taal voor iedereen en schrijven vanuit het oog van de lezer).
- De ChristenUnie is geen voorstander van het referendum. De gemeenteraad is door de burgers gekozen, weegt alle belangen af en moet ook zijn verantwoordelijkheid durven nemen

Veiligheid

Betrokkenheid van inwoners en organisaties uit de buurt is van groot belang bij de analyse van veiligheidsproblemen en bij het stellen van prioriteiten bij de oplossing daarvan. Bij de aanpak kunnen verschillende buurten om een verschillende aanpak vragen. Bij het werken aan veiligheid en leefbaarheid heeft iedereen een rol. Juiste burgers, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan goede buurten. Dat zijn buurten waarin jongeren veilig naar school gaan en een plek hebben om samen te komen en waar kinderen de ruimte hebben om te spelen, waarin ouders met een gerust hart wonen, werken en winkelen en waarin ouderen onbezorgd over straat kunnen, actief kunnen zijn en van het leven kunnen genieten.

De gemeente stelt een veiligheidsbeleid vast, dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende buurten. In het veiligheidsplan worden na te streven doelen en verantwoordelijkheden

beschreven van de organisaties die samenwerken op het gebied van veiligheid. Partners in preventie en aanpak zijn, behalve gemeente, politie en brandweer, onder andere welzijnswerk, jeugdzorg, onderwijs, verslaving- en gezondheidszorg.

Minstens één keer per jaar wordt overlegd tussen gemeenteraad, burgemeester, politie en openbaar ministerie waarbij gesproken wordt over resultaten. Daarbij wordt ook verslag gedaan van - onder meer - de inzet van mensen en middelen, incident-evaluaties onderlinge samenwerking, aanrijtijden van politie, brandweer en ambulances. Burgers worden actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Burgers zijn ook ogen en oren van de politie. De ChristenUnie wil dat inwoners gemakkelijk melding kunnen maken van overlast, risicovol gedrag en crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten.

De ChristenUnie wil dat de aanwezigheid van coffeeshops en het gebruik van drugs en alcohol op straat actief wordt tegengegaan en streng wordt opgetreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen.

Per 1 januari 2013 geldt de nieuwe Drank- en Horecawet, waarbij de handhavingstaken zijn overgedragen aan de gemeente. Dit vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. De ChristenUnie zal zeker in de beginperiode dit dossier kritisch volgen. Daarbij zetten wij in op goede handhaving van leeftijdsgrenzen bij aanbieders van alcohol.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- Bij de bepaling waarop de inzet van politie en andere veiligheidsorganisaties gericht moet zijn worden de resultaten van veiligheidsonderzoeken en de bevindingen van wijkbewoners meegenomen.
- De kosten van vandalisme worden in principe verhaald op daders.
- Inwoners worden betrokken bij veiligheid door in te zetten op burgernet (voorheen SMS-alert).

- De gemeente zorgt (zo nodig samen met andere gemeenten) voor voldoende goed geschoolde mensen om de Drank- en Horecawet te handhaven.
- De gemeente probeert daar waar mogelijk de risico's voor bewoners te verlagen door risicovolle bedrijven en activiteiten uit woonwijken te weren

Financiën

Gemeenten worden geconfronteerd met enerzijds een drastische uitbreiding van het takenpakket, anderzijds met een ingrijpende bezuinigingsoperatie. Gemeenten moeten daarom de tering naar de nering zetten. Niet door op alle begrotingshoofdstukken te korten door middel van de kaasschaafmethode, maar vooral door duidelijk keuzes te maken en prioriteiten te stellen. De ChristenUnie kiest voor een kleine overheid die de samenleving ruimte geeft en zorgt voor een veerkrachtig vangnet voor mensen die uitvallen. De overheid moet datgene oppakken wat de samenleving of de markt niet beter kunnen doen. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat in de begroting en jaarrekening inzichtelijk gemaakt wordt welke prestaties voor de beschikbare financiën worden geleverd en zijn gerealiseerd.

Het spreekt vanzelf dat vooral bespaard kan worden op projecten die voor de samenleving niet van direct belang zijn of waarvoor de overheid geen primaire verantwoordelijkheid heeft. De ChristenUnie wil zoveel mogelijk beperken:

- Het uitvoeren van 'prestigeprojecten': in lastige tijden is er geen ruimte voor overbodige luxe.
- De subsidiëring van organisaties en activiteiten die ook met privaat geld kunnen worden bekostigd.
- Het langdurig financieel steunen van (noodlijdende) verenigingen. Wij vinden dat er goed naar de bestaande subsidies gekeken moet worden en dat alle verenigingen met een bepaalde regelmaat hun meerwaarde aan moeten tonen om voor subsidie in aanmerking te blijven komen.
- Het inhuren van externe adviesbureaus, projectmanagers en dergelijke.

Bij alle projecten moet kritisch bekeken worden of en hoe zij kunnen worden versoberd. De gemeentelijke ambtelijke organisatie moet ook zelf continue blijven werken aan een efficiënte organisatie.

Bij vaststelling van lokale tarieven zoals de Onroerende Zaakbelasting (OZB), de riool- en de afvalstoffenbelasting wordt gekeken naar de totale gemeentelijke lasten voor de burger. Dat totaal mag in principe niet meer dan de inflatie stijgen. De ChristenUnie wil alleen meer verhoging van de OZB dan de inflatienorm, indien voldaan wordt aan strikte voorwaarden, zoals het bestaan van een structureel tekort en de mogelijkheden ontbreken om te bezuinigen. De tarieven van de OZB mogen namelijk geen sluitpost van de begroting vormen waarmee naar believen tekorten kunnen worden gedekt. In tegendeel: nu steeds meer taken worden overgedragen aan de samenleving, moet op termijn worden bekeken of in lijn hiermee de lasten voor burgers kunnen dalen.

Financiële ondersteuning van maatschappelijke activiteiten is een hulpmiddel om de samenleving tot bloei te laten komen. Het subsidiebeleid van de gemeente is er in beginsel op gericht particuliere activiteiten in de beginfase te ondersteunen. Door subsidie niet langjarig toe te zeggen wordt gestimuleerd dat particuliere initiatieven met eigen middelen kunnen rondkomen of actief op zoek gaan naar andere inkomstenbronnen en financiering.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- In de jaarlijkse begroting wordt duidelijk aangegeven welke keuzes zijn gemaakt en hoe die keuzes tot stand zijn gekomen.
- Er is goed toezicht en een duidelijke rolverdeling als gemeentelijke taken meer op afstand worden gezet of in samenwerking met andere gemeenten worden opgepakt. – loslaten is ook een kunst...
- OZB op termijn verlagen.
- Een nieuw subsidiekader dat past bij de participatiesamenleving.

Gezonde Samenleving

In de visie van de ChristenUnie hebben mensen de verantwoordelijkheid om naar elkaar om te zien en voor elkaar te zorgen. Niet alleen in gezinsverband, maar ook in families en in de buurt. Deze informele verbindingen zijn het cement van de samenleving.

De lokale overheid heeft (via de Wet maatschappelijke ondersteuning) tot taak om burgers 'mee te laten doen', ook als zij door beperkingen gehinderd worden. Door de decentralisaties op het gebied van de Jeugdzorg, de langdurige zorg en de arbeidsparticipatie wordt de gemeente voor steeds meer zorgtaken verantwoordelijk. Een grote verantwoordelijkheid, die door forse bezuinigingen en vergrijzing echter zwaar onder druk staat.

De gemeente moet de effecten van de transitie en de bezuinigingen op de cliënten goed in beeld krijgen. Samenwerking tussen zorgaanbieders, mantelzorgers en vrijwilligers is van erg groot belang. De gemeente dient hier randvoorwaarden voor te scheppen.

Samen zorgen

De ChristenUnie gelooft in de kracht van de samenleving. In veel gevallen bieden mensen elkaar hulp en ondersteuning. De overheid heeft haar eigen, beperkte, verantwoordelijkheid: Het bieden van een

vangnet voor kwetsbare mensen en het ondersteunen van burgers zodat ze zo goed mogelijk voor elkaar kunnen zorgen. Het is de taak van de gemeente, als eerste overheid dicht bij de burger, om mensen de weg te wijzen in alle regelgeving en vormen van zorg (bijvoorbeeld via het Startpunt Wonen, Zorg en Welzijn). De ChristenUnie is daarbij van mening dat de gemeente het initiatief moet nemen om regelmatig met aanbieders van zorg en ondersteuning om tafel te gaan om zorg op elkaar af te stemmen en om beleid te verbeteren. Ook vrijwilligersorganisaties, kerken en mantelzorgers horen daarbij. Dit overleg is nog belangrijker als de gemeente door de decentralisaties meer verantwoordelijkheid krijgt. Deze veranderingen bieden de kans om zorg rondom cliënten beter te organiseren. Omdat ze gepaard gaan met forse bezuinigingen zal de gemeente ingewikkelde ingrepen moeten doen. Dit vraagt om heldere keuzes en duidelijke communicatie hierover. Veel mensen zijn bang om ineens verplicht te worden zorgtaken voor hun familie, vrienden of burens op zich te moeten gaan nemen. De ChristenUnie denkt dat deze bezuinigingen ruimte kunnen bieden aan nieuwe (particuliere) initiatieven om de zorg voor elkaar te organiseren. In het verleden is immers gebleken dat heel veel vormen van zorg uit particulier initiatief zijn ontstaan. De ChristenUnie vindt dat er een brug geslagen moet worden tussen kerkelijke hulporganisaties (diaconieën / ISF / vrijwilligersorganisaties) en de lokale overheid, zodat beide weten wat ze van elkaar kunnen verwachten.

Vrijwilligers

De ChristenUnie is trots op de talloze vrijwilligersorganisaties die in Delft actief zijn. Ook op het gebied van de zorg voor en ondersteuning van de medemens. Denk aan het Interkerkelijk Sociaal Fonds (ISF), de Interkerkelijke Stichting voor Ondersteuning bij Financiën en Administratie (ISOFA), Humanitas, Johanniter Hulpverlening, Present en de Voedselbank. Sommige zijn al vele jaren actief, maar er ontstaan ook prachtige nieuwe initiatieven. Op talloze manieren dragen vrijwilligers bij aan de Delftse samenleving. De gemeente heeft dit de afgelopen periode erkend en wil ook meer taken overlaten aan vrijwilligers, vooral uit noodzaak tot bezuinigen. Het is voor de ChristenUnie van groot belang dat mensen vanuit hun eigen motivatie

actief kunnen zijn in de samenleving. Vanuit die eigen motivatie kan de gemeente in overleg met de vrijwilligers bekijken waar de samenleving taken kan oppakken. Vrijwilligerswerk is niet gratis. Professionele coördinatie is gewenst, zeker nu meer taken bij vrijwilligersorganisaties liggen en deze organisaties in omvang groeien.

Langer thuis

Het is de bedoeling dat ouderen en gehandicapten langer thuis blijven wonen (opname in een instelling wordt moeilijker). Dit vraagt om een goede woningvoorraad, goede afstemming tussen zorgaanbieders die bij cliënten over de vloer komen en goede dagbesteding. Passende dagbesteding moet in stand gehouden worden voor kwetsbare groepen, die niet in staat zijn om te werken. De gemeente ontwikkelt hier een duidelijke visie op. Nu valt dit nog deels onder de AWBZ. Als verzorgingshuizen sluiten, is er wellicht behoefte aan nieuwe woonvormen, die niet door de AWBZ, maar door mensen zelf worden betaald. De gemeente kan dergelijke initiatieven faciliteren. Naast dagbesteding is ook van belang dat woningaanpassingen snel en zonder teveel papierwerk gedaan kunnen worden.

Verslaving

Vanaf 1 januari 2014 mogen jongeren onder de 18 jaar geen alcohol meer kopen, bezitten of drinken¹. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de gemeente actief beleid voert om alcoholgebruik onder jongeren tegen te gaan. In 2010 is samen met betrokkenen uit het veld een actieplan opgesteld om alcoholgebruik onder jongeren (tot 16 jaar) tegen te gaan. Dit actieplan is echter niet uitgevoerd. De ChristenUnie zal zich ervoor inzetten dat er een nieuw actieplan komt, dat voldoende prioriteit krijgt, ook in budgetten. De ChristenUnie wil verenigingen ondersteunen die kiezen voor een verantwoord alcoholbeleid. De gemeente kan bijvoorbeeld een (gratis) adviesgesprek aanbieden met de juridisch ambtenaar bijzondere wetten, om te kijken of de vergunningen nog in orde zijn en kosteloos kleine aanpassingen doorvoeren waar dat nodig blijkt.

¹ N.a.v. initiatiefvoorstel van de ChristenUnie in de Tweede Kamer, samen met PvdA en CDA

Asiel en inburgering

De gemeente zet zich in voor de maatschappelijke begeleiding en integratie van inburgeringsplichtige asielzoekers. De ChristenUnie pleit voor humane opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers die niet terug kunnen naar het land van herkomst. Deze mensen dienen erkend te worden en gezien als onze naaste.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- Structureel zorgoverleg rondom kwetsbare groepen.
- Voldoende dagopvang voor kwetsbare groepen (bijvoorbeeld thuiswonende dementerenden).
- De gemeente heeft een goed systeem voor het inschakelen van 'eigen kracht conferenties'.
- Aandacht voor mantelzorgondersteuning.
- Er worden convenanten gesloten met verenigingen die alcohol schenken (de paracommercie) over verantwoord alcoholgebruik.
- Invoeren van een keurmerk voor verenigingen die verantwoord alcoholbeleid voeren.

Werk en Inkomen

Werk en bijstand

Door werk kunnen mensen de talenten die zij hebben gekregen inzetten en participeren in de samenleving. Daarvoor maakt het niet uit of dit betaald of onbetaald werk is. Om te kunnen voorzien in het levensonderhoud is een betaalde baan echter wel van belang. De economische crisis heeft velen hard geraakt door het verlies van hun baan. Voor die mensen biedt de overheid een vangnet in de vorm van bijstand en inkomensondersteunende regelingen. De ChristenUnie wil dat de gemeente ruimhartig is bij het verlenen van bijvoorbeeld bijzondere bijstand voor mensen die het echt nodig hebben. Daarnaast moet de gemeente zich inzetten mensen te ondersteunen bij het vinden van een baan. Dit is niet alleen van belang voor de mensen

waar het om gaat, maar ook omdat het grote beroep op de bijstand in deze tijden zwaar op de gemeentefinanciën drukt. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat budgetten voor re-integratie vooral ingezet worden voor mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt en die afhankelijk zijn van enige ondersteuning om weer de aansluiting met de arbeidsmarkt te vinden. Voorkomen moet worden dat geld wordt uitgegeven aan mensen die zelf gemakkelijk weer aan het werk kunnen komen. Daarnaast pleiten we ervoor om apart aandacht te hebben voor de groep 55-plussers die een andere re-integratieaanpak vraagt dan de andere werkzoekenden.

Het Delftse project 'aan de slag' waarbij bijstandsgerechtigden op een individuele, inspirerende en soms onorthodoxe wijze worden toegeleid naar werk, verdient navolging in de komende periode.

Schulden

Steeds meer mensen kampen met financiële problemen. Schulden zorgen niet alleen voor problemen in huishoudens waar dit speelt, maar kunnen ook negatief doorwerken in sociale relaties of in het werk. Het huidige college heeft de schuldhelpverlening ter hand genomen en daartoe beter overleg tot stand gebracht met de vrijwilligersorganisaties die daarin ook actief zijn. De Interkerkelijke Stichting voor Ondersteuning bij Financiën en Administratie (ISOFA) en Humanitas zijn volwaardige partners en dienen ook als zodanig aan tafel te zitten in beleidsontwikkeling en -evaluatie. Er dient geld beschikbaar te zijn om de vrijwilligers te coördineren. Preventie van schulden is van groot belang. In dat kader moeten mensen ook actief worden gewezen op de mogelijkheden van inkomensondersteunende regelingen zoals kwijtschelding van lokale lasten. Administratieve ondersteuning (bijvoorbeeld in de vorm van de Formulierenbrigade) moet goed toegankelijk zijn. De gemeente moet zelf zorgdragen voor snelle beslissingen op aanvragen, zodat mensen niet onnodig lang op bijvoorbeeld een uitkering moeten wachten en daardoor financieel (verder) in de problemen raken.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- Van mensen die financieel van de gemeente afhankelijk zijn, wordt een persoonlijk ontwikkelingsplan vastgelegd.
- De ChristenUnie wil dat er actief wordt ingezet op het aan het werk helpen van mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld door gerichte begeleiding door een werkcoach en ontmoeting met bedrijven en organisaties te organiseren.
- De gemeente kan, indien gewenst, de Voedselbank faciliteren in het opslaan en distribueren van voedsel, bijvoorbeeld door hulp bij het zoeken van opslagruimte.
- De gemeente dient zeer zorgvuldig te werk te gaan als een tegenprestatie wordt gevraagd van bijstandsgerechtigden. De tegenprestatie mag bijvoorbeeld niet ten koste gaan van regulier werk. Ook mantelzorg geldt als tegenprestatie.
- Voor schuldhulpverlening, preventie van schulden en ondersteuning van (vrijwilligers)organisaties die hierin actief zijn, dienen voldoende financiële middelen te worden vrijgemaakt.

Jeugd en Onderwijs

Jeugd

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) ondersteunt op een laagdrempelige manier gezinnen in Delft in het opvoeden en bij het opgroeien. Met de veranderingen van de Jeugdzorg regelt het CJG ook de toegang tot zwaardere vormen van zorg en ondersteuning. Dit mag de laagdrempeligheid van het CJG niet in de weg staan. De ChristenUnie zet zich ervoor in dat iedere ouder en jongere makkelijk en snel terecht kan bij het CJG. Als problemen vroegtijdig worden opgepakt, kan verergering van problemen of escalatie worden voorkomen. De primaire verantwoordelijkheid voor de opvoeding ligt bij de ouders.

In de overdracht van de Jeugdzorgtaken naar de gemeenten blijkt

veel aandacht te gaan naar de belangen van grote zorgaanbieders. De ChristenUnie vindt dat het belang van kinderen, jongeren en hun ouders centraal moet staan. Zij moeten snel de juiste zorg kunnen vinden en krijgen, zodat zoveel mogelijk klachten eenvoudig opgelost worden. Daarmee kan in veel gevallen verergering van problemen en dure zorg voorkomen worden. De ChristenUnie daarom wil geen overdiagnostisering of ingewikkelde kwaliteitseisen. Kinderen en jongeren zijn daarmee niet geholpen, de zorg verbetert niet en de bureaucratie en kosten stijgen alleen maar. Er moet ook voldoende ruimte zijn voor kleine zorgaanbieders en de gemeente stimuleert samenwerking tussen de verschillende professionals die met kinderen werken.

Voorschoolse educatie

De ChristenUnie is van mening dat ook de keuze voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) valt onder de verantwoordelijkheid van de ouders. Ouders moeten de vrijheid en mogelijkheid hebben te kiezen voor een vorm van educatie die aansluit bij hun levensvisie. De gemeente stimuleert in dat kader dat er een voldoende divers aanbod is. In geval van achterstanden kan het een belangrijk middel zijn om deze tijdig in te lopen. In dit kader is het belangrijk dat de jeugdgezondheidszorg zorgt voor een screening in de voorschoolse periode.

Primair en voortgezet onderwijs

Kinderen en jongeren zijn een groot deel van de week op school aanwezig. De school vormt daarom informeel, maar ook formeel een belangrijke schakel tussen de ouders, de jongere en eventuele zorgaanbieders. De school is een belangrijke gespreks- en samenwerkingspartner van de gemeente, bijvoorbeeld bij passend onderwijs, jeugdzorg, leerplicht, het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Ook heeft de school een belangrijke rol in het versterken van de kracht van de samenleving, door de rol die ze heeft als het gaat om burgerschapsvorming en sociale integratie. Voorkomen moet worden dat kinderen met problemen uit hun omgeving geplaatst worden (uit het gezin en/of uit de klas). Juist de omgeving van het kind (ouders

en docenten) moet ondersteund worden (o.a. door professionals). We moeten wel constateren dat er steeds meer taken op de school afkomen. Die ontwikkeling vraagt om zorgvuldige afwegingen, ook van de lokale overheid. Het vraagt tevens om voldoende ondersteuning van de onderwijsprofessionals om die taken goed te kunnen uitvoeren. Delft kent een traditie van goed overleg tussen scholen en de gemeente in LOKABEL. Dit overleg is belangrijk om bijvoorbeeld vroegtijdig dalende leerlingaantallen of de noodzaak van herhuisvesting te signaleren. De ChristenUnie is van mening dat de gemeente hierin een faciliterende en monitorende rol heeft. Bijzondere aandacht dient daarbij uit te gaan naar de waarborg dat ouders kunnen kiezen voor een school die aansluit bij hun eigen levensvisie.

Passend onderwijs

De gemeente en het onderwijs raken elkaar op een aantal vlakken bij de veranderingen in het passend onderwijs en de jeugdzorg. Er ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid om te zorgen voor een samenhangende onderwijs-, ondersteunings- en hulpstructuur voor jongeren (waaronder passend onderwijs). Juist in deze tijden met krimpende budgetten is het belangrijk om geen dingen "dubbelop" te doen. Samen kan er aan gewerkt worden om het beroep op zwaardere en duurdere jeugdzorg en extra doorverwijzingen naar het speciaal onderwijs te voorkomen. Dat betekent een duidelijke visie op het gemeentelijke zorgnetwerk en de plek/rol van de scholen daarin. Daarbij willen wij een aanpak waarbij het gezin centraal staat. Alleen als we het gezin en de omgeving erbij betrekken en zoveel mogelijk verantwoordelijkheid laten nemen, kan een goede oplossing worden gevonden.

Een belangrijk aandachtspunt is de rol van identiteitsgebonden (bijvoorbeeld christelijke) scholen en zorginstellingen binnen de samenwerkingsverbanden. Het is wenselijk dat identiteitsgebonden scholen de mogelijkheid krijgen samen te werken en te zorgen voor passend onderwijs en jeugdhulpverlening.

Volwasseneneducatie kan een belangrijk middel zijn in de (re-) integratie van mensen richting de arbeidsmarkt. Speciale aandacht voor analfabetisme en laaggeletterdheid is daarbij van belang. Door de gemeente gefinancierde taalcursussen zijn allereerst bestemd

voor bijstandsgerechtigden, die daarmee de kansen op betaald werk kunnen vergroten.

Hoger onderwijs

Delft is nauw verbonden met de Technische Universiteit. De inpassing van de TU in de omliggende wijken en de bereikbaarheid van de Universiteit is essentieel. Zolang de tram niet naar de TU rijdt, is het van groot belang dat er voldoende bussen beschikbaar zijn om de Universiteit te bereiken. Er wordt hard gewerkt aan voldoende huisvesting voor studenten. De ChristenUnie vindt het net zo belangrijk dat er ook wordt gewerkt aan huisvestingsmogelijkheden voor hen die ná hun studie in Delft willen blijven. En om de sociale huurwoningen beschikbaar te maken voor de gewenste doelgroep moet er meer aanbod komen van huurwoningen, net boven de sociale huurgrens maar nog wel betaalbaar, voor hen die nog niet in staat zijn een eigen huis te kopen.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- Laagdrempelige toegang van het Centrum voor Jeugd en Gezin - voor ouders en jongeren - blijft bestaan.
- Er is opvoedondersteuning beschikbaar om problemen te voorkomen of vroegtijdig aan te pakken.
- Sterke rol voor LOKABEL (het lokale overleg tussen scholen en gemeente).
- Een pluriform onderwijsaanbod wordt gestimuleerd. Het huisvestingsbeleid van scholen van gemeenten wordt hierop afgestemd.
- Bij onderwijshuisvesting moet aandacht zijn voor het binnenklimaat van scholen, de speelruimte in en rond de school, de duurzaamheid van de gebouwen, de fysieke plek en de sociale rol van de school(gebouwen) in de wijk.
- Actieve handhaving van de leerplicht.
- Er wordt ingezet op een goede samenwerking tussen onderwijs / CJG - Stedelijk Punt Zorg en andere betrokkenen (één gezin, één plan).

Cultuur, sport en recreatie

Cultuur

Delft heeft grote culturele schatten. De stad is een podium voor allerlei culturele en creatieve uitingen. Evenementen dragen bij aan de levendigheid van de stad. De krappe financiële mogelijkheden van de gemeente vragen om scherpe keuzes (het subsidiebedrag voor evenementen is beperkt), die ook recht doen aan de positie van Delft tussen de steden Den Haag en Rotterdam.

De binnenstad is ook een plek om te wonen. Het zijn mede de bewoners die ervoor zorgen dat onze binnenstad er zo fraai uitziet. De (geluids)overlast die vooral in de binnenstad wordt ervaren bij optredens met geluidsversterking moet aangepakt worden. De ChristenUnie is blij dat er een geluidmeetsysteem voor de stad wordt aangeschaft, op basis waarvan beter gehandhaafd kan worden. Bij alle activiteiten die ontplooid worden in de stad, dient een zorgvuldige belangenafweging gemaakt te worden tussen levendigheid en leefbaarheid.

Erfgoed is heel belangrijk voor de stad. De Oude en Nieuwe Kerk trekken veel bezoekers. Tegelijkertijd zien we dat het erg moeilijk is voor Erfgoed Delft (onder meer Museum Het Prinsenhof) om een financieel gezonde koers te varen. Verzelfstandiging van Erfgoed Delft kan een optie zijn om diverse culturele / museale initiatieven beter naast elkaar te laten bestaan in de stad.

De afgelopen bestuursperiode heeft de bibliotheek in Tanthof haar deuren moeten sluiten. De pogingen van de ChristenUnie en andere partijen om dit besluit tegen te gaan, mochten niet baten. Opnieuw dreigen forse bezuinigingen op de bibliotheek. Voor de ChristenUnie is het van groot belang dat het filiaal in Voorhof geopend blijft. Dit zorgt ervoor dat lezen gestimuleerd wordt in wijken waar veel mensen wonen met een laag inkomen en laag opleidingsniveau.

Ook de toekomst van het centrum voor de kunsten (de VAK) is onzeker. Tarieven zijn verhoogd, er is sprake van vraaguitval. De verzelfstandiging van de VAK is daardoor uitgesteld. De ChristenUnie vindt het van belang dat er een voorziening als de VAK is, waar met

name kinderen laagdrempelig kennis kunnen maken met, of zich kunnen ontplooiën in muzikale en/of creatieve activiteiten.

Sport

Delft heeft een keur aan sportverenigingen en talloze mensen zetten zich daar in als vrijwilliger. De gemeente faciliteert verenigingen door gebouwen en sportvelden beschikbaar te stellen voor redelijke bedragen. Alle verenigingen worden op een passende en eerlijke manier gevraagd bij te dragen aan exploitatie en onderhoud. Delft heeft een aantal combinatiefunctionarissen in dienst, die de link leggen tussen sportverenigingen en (kansarme) kinderen. Het is van belang dat hun inzet vooral ten goede komt aan diegenen die op eigen kracht niet tot sportdeelname komen. Sport kan immers in het leven van kinderen een belangrijk middel zijn om gezond en sociaal bezig te zijn.

Recreatie

In dit drukke deel van de Randstad is ruimte om te recreëren schaars. De afgelopen jaren is veel gedaan om groengebieden te ontwikkelen, te schakelen en beter te ontsluiten. Dit vraagt om blijvende inzet. De twee waterspeeltuinen en kinderboerderijen (Delftse Hout en Tanthof) voorzien in een grote (regionale) behoefte, maar de toekomst ervan staat onder druk nu er de komende jaren steeds meer zal moeten worden bezuinigd. De ChristenUnie zet zich ervoor in dat deze unieke plekken behouden blijven en dat ook de expertise die er is opgebouwd niet verloren gaat. We staan open voor andere of aanvullende wijzen van financiering.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- Er komt een 24/7 meldpunt voor overlast in de binnenstad.
- Cultureel erfgoed heeft hogere prioriteit dan evenementen.
- Waterspeeltuinen en kinderboerderijen blijven open.
- Bibliotheek Voorhof blijft open.

Duurzaam werken, wonen en leven

Economie en toerisme

Economie

Het is de harde werkelijkheid dat het economisch al een tijdje niet zo mee zit. Daardoor staan in Delft veel kantoren en winkelpanden leeg. Ook het aantal werklozen is flink opgelopen in de afgelopen jaren. Hoewel de economie uitstijgt boven het niveau van Delft en vooral regionaal en landelijk moet worden beschouwd, kan ook de gemeente Delft bijdragen aan het stimuleren van de economie. De rol van de gemeente hierbij moet een faciliterende zijn: zorgen voor een goede infrastructuur, mobiliteitsvoorzieningen en beschikbare ruimte. Dat maakt Delft een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven en andere instellingen.

De kenniseconomie is een feit. De gemeente heeft een bescheiden rol en moet eventuele - bescheiden - investeringen in de kenniseconomie ten goede laten komen aan de hele stad. Er moet goed gemotiveerd worden waarom bepaalde investeringen noodzakelijk zijn en waarom de markt daarin niet afdoende functioneert.

De gemeente moet ook voorzien in constructieve dienstverlening. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat de gemeente in gesprek gaat met binnenstadondernemers om na te denken over een aantrekkelijke binnenstad. Omdat de economie groter is dan Delft alleen is het goed om samenwerking te zoeken in regionale verbanden, waarin bijvoorbeeld gesproken wordt over mobiliteitsvraagstukken en aansluiting tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs.

De ChristenUnie is er geen voorstander van dat in Delft alle winkels elke zondag open mogen zijn. Allereerst omdat we van mening zijn dat een collectieve rustdag de samenleving ten goede komt: de zondag als gemeenschappelijk rustpunt doorbreekt de spiraal van permanente tijdsdruk en biedt tijd voor bezinning, sociale activiteiten en ontspanning. Daarnaast maken we ons bij het toenemen van het aantal koopzondagen zorgen om de kleine winkelier voor wie het moeilijk is om personeel in te zetten. Wij zullen ons daarom inzetten voor het zoveel mogelijk beperken van het aantal koopzondagen.

Toerisme

Jaarlijks komen vele duizenden toeristen naar Delft. Dit is erg goed voor onze plaatselijke economie. Daarom is het belangrijk dat Delft zich profileert als gastvrije stad. De ChristenUnie vindt het hoog tijd dat er een beter alternatief komt voor de poller. Veel toeristen zijn al met de auto of de bus op een poller gereden en dit leidt tot onnodige en grote schade.

De ChristenUnie is voorstander om de Nieuwe Langendijk in te richten als mooie entree voor de binnenstad. Als dit gerealiseerd is, kunnen ook de touringcars uit de binnenstad worden geweerd en kunnen toeristen worden afgezet aan het begin van de autoluwe zone.

Wij denken dat er nog winst te halen valt bij het vervoer van toeristen over water.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- Het centrale ondernemersloket moet een meldpunt krijgen voor overbodige en ingewikkelde regels. Dergelijke regels worden geschrapt of simpeler gemaakt.

- Het nieuwe Stadskantoor wordt een gastvrij gebouw voor burgers en bedrijven.
- De op te richten metropoolregio (een samenwerking tussen 24 gemeenten in de regio) moet zich beperken tot een aantal onderwerpen zoals vervoer en economie. Dit omdat de democratische legitimiteit gebrekkig is en omdat de metropoolregio zich nog moet bewijzen.
- Werknemers en ondernemers die om principiële redenen niet op zondag willen werken moeten vrij zijn deze keuze te maken.

Ruimte voor wonen en werken

Wonen

De herstructurering en nieuwbouw van woningen staat onder druk. Herstructurering vooral omdat woningcorporatie Vestia in financiële problemen is geraakt. En nieuwbouw vanwege de crisis op de woningmarkt. Omdat ook in het spoorzonegebied ruimte beschikbaar komt voor woningbouw is het zaak om de komende jaren in te zetten op het vullen van de bestaande woningbouwgronden en geen nieuwe gronden elders te ontwikkelen. De ChristenUnie vindt dat bij de komende nieuwbouw rekening moet worden gehouden met de door de vergrijzing veranderende samenstelling van de bevolking. Dit betekent bijvoorbeeld dat er meer seniorenwoningen nodig zijn. Verder streeft de ChristenUnie naar klimaatneutrale woningen en woningen die energie 'produceren'. In de Harnaschpolder en andere buitenwijken krijgen particulieren meer ruimte om in eigen beheer woningen te bouwen of gezamenlijke wooninitiatieven te ontwikkelen. In de binnenstad staat behoud van de historische waarde voorop en is hiervoor minder ruimte.

Werken

Delft is een echte kennisstad en daar mogen we trots op zijn. Wel vindt de ChristenUnie dat er balans moet zijn in de aandacht die er is voor het aantrekken van kennisintensieve bedrijven en bedrijven die veel meer afhankelijk zijn van lager opgeleiden. Het

is namelijk belangrijk dat er in Delft werkgelegenheid is voor álle opleidingsniveaus. Er moet dan ook voldoende ruimte zijn voor verschillende typen bedrijven om zich in Delft te vestigen. Daarbij stimuleren we de clustering van bedrijven in dezelfde branche.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar burgers bij betrokken moeten worden (burgerparticipatie). Het gaat namelijk over de inrichting en kwaliteit van de directe leefomgeving van mensen.
- Met woningcorporaties worden afspraken gemaakt over het verduurzamen van de woningvoorraad. Zo mogelijk gebeurt dit ook met projectontwikkelaars.
- De ChristenUnie juicht de 'sociale koop' toe. Het is goed dat er steeds meer goedkope koopwoningen komen, waarbij woningcorporaties via Verenigingen van Eigenaren medeverantwoordelijk blijven voor het beheer en de woningen uiteindelijk ook weer terugkopen. Dit helpt de kloof tussen huren en kopen dichten.
- Het is belangrijk dat bij bouwprojecten aan de gemeentegrenzen goed wordt afgestemd met naburige gemeenten, bijvoorbeeld met Rijswijk. Onderdeel van die afstemming is de verbinding met fietspaden van aangrenzende wijken van verschillende gemeenten.
- De ChristenUnie wil dat bij het ontwikkelen van nieuwe kantoorpanden of bedrijventerreinen eerst wordt gekeken of er geen mogelijkheid is bestaande kantoorpanden en bedrijventerreinen te gebruiken.
- (Nieuwe) bedrijfsterreinen worden ingericht als park. Zich daar vestigende ondernemers worden daar uitgenodigd tot samenwerking op bijvoorbeeld de gebieden veiligheid op het park, onderhoud en verduurzaming.
- Bedrijventerreinen worden goed ontsloten voor zowel openbaar vervoer, de fiets als de auto.

- Waterbeheer is voor Delft van groot belang om het onderlopen van straten aan grachten te voorkomen. Een goede afstemming met het hoogheemraadschap is daarvoor noodzakelijk.
- Het gemeentelijke grondbedrijf investeert alleen om functionele redenen in de ontwikkeling van grond. Er worden geen posities ingenomen om te speculeren.

Mobiliteit

De ChristenUnie vindt bereikbaarheid van de hele stad, per fiets, openbaar vervoer (OV) en auto van groot belang. Dit omdat het bepalend is voor het gemak en plezier van mensen om in Delft te wonen. Daarnaast ondersteunt een goede bereikbaarheid de economische en toeristische aantrekkingskracht. Momenteel wordt er gebouwd in Delft om de bereikbaarheid met het OV te verbeteren. Hierdoor staat wel - tijdelijk - de bereikbaarheid van winkels, wijken en andere bestemmingen in Delft onder druk. Dat we de komende jaren nog last zullen hebben van al het bouwen is onvermijdelijk en in de tussentijd moet er voor worden gezorgd dat Delft zo goed mogelijk bereikbaar blijft, bijvoorbeeld door goede bewegwijzering en communicatie over bouwactiviteiten.

Wat veel mensen zo mooi vinden aan Delft is de kleinschaligheid en dat je per fiets overal goed kan komen. De 'doorfietsbaarheid' van Delft moet wat de ChristenUnie betreft dan ook in het bijzonder aandacht hebben. Om die op peil te houden en verder te verbeteren stellen we verschillende maatregelen voor. Zie hiervoor het kopje 'wat wil de ChristenUnie'.

Ook het parkeren van auto's is vaak lastig vanwege de bouwwerkzaamheden. Goede bewegwijzering naar parkeerlocaties vinden wij daarom erg belangrijk. In Delft is in 2014 nieuw parkeerbeleid van kracht geworden en vanaf medio 2014 geldt ook de digitale bezoekersregeling. Het functioneren van het nieuwe parkeerbeleid willen wij in de beginperiode nauwkeurig monitoren. Met een evaluatie willen wij beoordelen of het aanmelden van auto's van bezoekers via telefoon of internet werkt. Wij zijn geen voorstander

van het hanteren van de nieuwe betaaltijden van 12.00 tot 24.00 uur op maandag tot en met zaterdag in de binnenring. Voornaamste argument hiervoor was het verbeteren van de parkeerdichtheid van de garages. Als blijkt dat deze niet toeneemt, willen we dat de betaaltijden worden verschoven naar 14.00 uur of zelfs naar 16.00 uur zoals het was voor 2014. De toegankelijkheid van Delft en omgeving vinden wij een topprioriteit. Om die te verbeteren stellen we hieronder een aantal maatregelen voor.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- De gemeente stelt zich proactief op binnen regio Haaglanden (die over het openbaar vervoer gaat) om te waarborgen dat wijken, zorgcentra, ziekenhuizen en scholen in Delft bereikbaar zijn per bus.
- Wij zijn voorstander van aparte banen voor de bus en verkeerslichtbeïnvloeding om de reistijd van de bus te minimaliseren. Zo kan de bus een volwaardig alternatief zijn voor de auto.
- Fietspaaltjes zijn de oorzaak van veel ongevallen en worden daarom zoveel mogelijk verwijderd. Daar waar ze toch nodig zijn worden ze voorzien van verlichting.
- Op het station en in de binnenstad komt een actief beleid zodat de beschikbare plaatsen niet bezet blijven door fietswrakken en fietsen zonder rechtmatige eigenaar.
- De bewegwijzering voor fietsers wordt verbeterd. Dat is met name van belang in de buitengebieden. Hiervoor is samenwerking met omliggende gemeenten van belang.
- Er komt een fietsklachtenmeldpunt waar bewoners van Delft terecht kunnen met klachten en meldingen voor situaties waar de toegankelijkheid per fiets te wensen over laat.
- De buitenwijken moeten goed per fiets verbonden worden met de omliggende gemeenten.

Energie, klimaat en milieu

In de visie van de ChristenUnie is de ruimte en de natuur in onze stad ons in beheer gegeven. Het is een verantwoordelijkheid van mensen om hier goed voor te zorgen. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor de straat waarin mensen wonen. De ChristenUnie wil stimuleren dat mensen zelf verantwoordelijkheid nemen voor een schone leefomgeving; daarvan profiteert iedereen. Van de gemeente mag het zwaardere veegwerk worden verwacht, maar bijvoorbeeld zwerfvuil opruimen en perkjes netjes houden kan worden opgepakt door mensen in de wijk. Als de bewoners het zelf doen, wordt de kwaliteit van het groen hoger en de wijk leuker. De wijk wordt beter onderhouden en het versterkt bovendien de sociale samenhang.

De ChristenUnie is ook voor het tegengaan van verspilling. Dit kan goed gebeuren door anders te kijken naar afval. In het afval dat we dagelijks produceren zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval dus zien als grondstof. We moeten naar een circulaire economie, waarbij de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen wordt gemaximaliseerd. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik en kan de afvalstoffenheffing naar beneden.

Wat wil de ChristenUnie bereiken?

- We doen onderzoek naar de mogelijkheden en de financiële winst om afvalscheiding in Delft te intensiveren. We streven naar een forse toename van het hergebruik van de grondstoffen in ons afval.
- De gemeente stelt een actieplan op waarin concreet wordt aangegeven welke duurzaamheidsinitiatieven de gemeente de komende periode zal nemen. Hierin moet aandacht zijn voor innovatieve ontwikkelingen.
- Bij verlichting in de openbare ruimte worden moderne en energiezuinige technieken toegepast (bijvoorbeeld LED-verlichting).
- We hechten aan het in stand houden van organisaties die werken aan de bewustwording bij kinderen en volwassenen van milieugedrag en het belang van de natuur, zoals de Papaver.

Kandidatenlijst 2014

1. Joëlle Gooijer
2. Jabco Vreugdenhil
3. Hugo Vos
4. Leen de Graaf
5. Jeanieke Kuijper
6. Sietse Bolt
7. Bram Gille
8. René de Bakker
9. Henk de Vries
10. Bart van der Pot
11. Harmen Talstra
12. Klaas van Breugel
13. Wim van Balen
14. Paul Makkus
15. Jan Bron
16. Mattie Mostert